

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 45, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

**SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(Jelka Godec, prvopodpisana)**

Datum: 22. 9. 2022

**DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica**

Na podlagi 118. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a) in 250. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US in 111/21) podpisane poslanke in poslanci vlagamo

**INTERPELACIJO O DELU IN ODGOVORNOSTI
MINISTRICE ZA ZUNANJE ZADEVE TANJE FAJON**

zaradi

- 1. odgovornosti zaradi zlorabe diplomatsko konzularnih predstavništev Republike Slovenije zaradi selektivnega zbiranja podpisov podpore volivk in volivcev za podporo kandidatki za volitve predsednika Republike Slovenije, s čimer je ustvarjena neenakost pred zakonom, ter kršitve 17. člena Zakona o zunanjih zadevah, ker se z namero o odpoklicu ni predhodno seznanilo predsednika Republike Slovenije, kar ima za posledico izgubljeno zaupanje v institucije pravne države in zaradi dejanj pri izvrševanju politične funkcije, ki imajo za posledico izgubljeno zaupanje v funkcijo ministrice na področju zunanjih zadev.**

Na podlagi 118. člena Ustave Republike Slovenije ter 253. člena Poslovnika Državnega zbora podpisane poslanke in poslanci predlagamo, da Državni zbor Republike Slovenije po končani razpravi o interpelaciji o delu in odgovornosti ministrice za zunanje zadeve sprejme naslednji

SKLEP

**Državni zbor Republike Slovenije na podlagi vložene interpelacije izreka
nezaupnico ministrici za zunanje zadeve ge. Tanji Fajon.**

Obrazložitev:

I. Odgovornost zaradi zlorabe diplomatsko konzularnih predstavništev Republike Slovenije zaradi selektivnega zbiranja podpisov podpore volivk in volivcev za podporo kandidatki za volitve predsednika Republike Slovenije, s čimer je ustvarjena neenakost pred zakonom, ter kršitve 17. člena Zakona o zunanjih zadevah, ker se z namero o odpoklicu ni predhodno seznanilo predsednika Republike Slovenije kar ima za posledico izgubljeno zaupanje v institucije pravne države in zaradi dejanj pri izvrševanju politične funkcije, ki imajo za posledico izgubljeno zaupanje v funkcijo ministrice na področju zunanjih zadev.

Ministrica za zunanje zadeve ga. Tanja Fajon je ob imenovanju pred Državnim zborom Republike Slovenije dne 1. 6. 2022 prisegla: »Prisegam da bom spoštovala ustavni red, da bom ravnala po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi deloval za blaginjo Slovenije.« Omenjeno prisego izreče vsaka ministrica oziroma vsak minister skladno s 113. členom v povezavi s 104. členom Ustave Republike Slovenije po izvolitvi oziroma pred nastopom funkcije.

Ministrstvo za notranje zadeve, Direktorat za upravne notranje zadeve, je dne 30. 8. 2022 poslalo dopis številka 041-97/2022/9 (132-05) z naslovom zadeve »Posredovanje naslova za prejemanje obrazcev podpore – dr. Nataša Pirc Musar« Državnemu zboru, vsem upravnim enotam v Republiki Sloveniji, Ministrstvu za zunanje zadeve - Konzularni sektor, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za pravosodje, Ministrstvu za zdravje in Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, s priloženim Zahtevkom Volilnega štaba dr. Nataše Pirc Musar, ki je eni kandidatki, ki je zbirala podpisane obrazce podpore svoji kandidaturi postavilo v privilegiran položaj. To predstavlja po mnenju podpisnikov predmetne interpelacije kršitev načela enakosti pred zakonom ter zlorabo volilnih pravil. Bistveno je, da bi moralo ob spoštovanju načela enakosti pred zakonom in zaradi varovanja enakosti na področju volilne pravice ministrstvo posredovati naslovníkom dopisa ministrstva naslove vseh kandidatov - istočasno ob začetku zbiranja podpisov podpor. Ali pa bi se moralo takega dejanja vzdržati.

Po mnenju podpisnikov predmetne interpelacije ni v nobenem primeru dopustno s strani ministrstva kar posredovati vloge volilnega štaba samo za eno kandidatko uradnim institucijam, saj gre za očitno favoriziranje te kandidatke. Izgovarjanje na željo volilnega štaba navedene kandidatke je povsem brezpredmetno. Pošiljanje naslova za pošiljanje obrazcev zgolj enega kandidata posebej - ostale kandidate dejansko postavlja v neenakopraven položaj, kar je zakonsko sporno, in ker gre za uresničevanje ustavne (volilne) pravice, tudi očitno ustavno sporno. Na to je v odprtem pismu predsedniku Republike Slovenije g. Borutu Pahorju opozoril tudi dolgoletni zunanji minister in veleposlanik Republike Slovenije v Združenih državah Amerike dr. Dimitrij Rupel, da »Notranja, nato pa še zunanja ministrica sta ravnali v nasprotju z ustavo in zakoni Republike Slovenije. V četrtem odstavku 153. člena slovenske ustave beremo: Posamezni akti in dejanja državnih organov morajo temeljiti na zakonu ali zakonitem predpisu.« Pristojno ministrstvo je dolžno skrbeti za ustavnost in zakonitost volilnih postopkov in v teh postopkih spoštovati načelo enakosti in varovati enakost na področju volilne pravice. Menimo, da je šlo pri tem za očitno in nesporno zlorabo javnih institucij v politične namene.

Po javni objavi zgoraj navedenega dopisa ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, so v začetku septembra sledili številni očitki, da ministrstvo za volilni štab dr. Nataše Pirc Musar in za njo dela nedopustno kampanjo, jo postavlja v privilegiran položaj. S kritiko se je odzvala najavljena kandidatka dr. Nina Krajnik, ki tudi zbira podpise

podpore k svoji kandidaturi. Skupaj z dr. Petrom Jambrekom sta na novinarski konferenci poudarila, da gre za protiustavno in nezakonito izrabo državnih institucij zgolj v prid dr. Nataši Pirc Musar. Temu stališču dr. Petra Jambreka je pritrdil tudi dr. Rajko Pirnat (oddaja 24ur, 2. 9. 2022). Med drugim so se s kritiko o diskriminatornosti oglasili v strani Resni.ca in zahtevali, da v upravnih enotah in nekaterih zavodih objavijo naslov za oddajo podpore tudi za njihovo kandidatko.

Odzval se je tudi Ivo Vajgl, ki prav tako zbira podpise volivcev za predsedniško kandidaturo. Omenil je, da gre za nenavadno početje v predvolilni kampanji, v kateri bi morali imeti vsi kandidati zagotovljene enake možnosti in bi morali biti enako obveščeni. Po njegovi oceni je bil namen pobude volilnega štaba dr. Nataše Pirc Musar, da bi imela v postopku prednost pred drugimi kandidati, kar je moralno sporno početje. Kot nekdanji dolgoletni diplomat in zunanji minister se ne spomni, da bi zahteva o objavi naslova kandidata kadarkoli prišla na diplomatsko predstavništvo.

V volilnem štabu dr. Vladimirja Prebiliča so za N1 povedali, da jih je poslani dopis Ministrstva za notranje zadeve negativno presenetil. Od ministrstva bi pričakovali, da v luči transparentnosti in enake obravnave naroči vem upravnim enotam in pristojnim ministrstvom, da vse kandidate obravnavajo enako in torej objavijo naslove vseh. »Takšna neenaka obravnava ene kandidatke pa se nam zdi nenavadna,« so dodali v njegovem štabu.

Glede na navedeno in odzive vseh kandidatov bi opravičeno pričakovali, da bi vsi prejemniki zgoraj navedenega dopisa Ministrstva za notranje zadeve z dne 30. 8. 2022 pozvali k enaki obravnavi in od ministrstva zahtevali pojasnilo oziroma informacijo o vseh kandidatih, ki so se priglasili k zbiranju podpisov podpore k predsedniški kandidaturi. Le tako bi omogočili preglednost ter enako obravnavo vseh, ki so se odločili za kandidaturo s podporo volivk in volivcev ter za zbiranje podpisov podpore.

Iz vsebine pojasnila na spletni strani Ministrstva za notranje zadeve dne 1. 9. 2022 in informacije objavljene na tvitu dne 1. 9. 2022, je razvidno, da naj zahteva omenjene kandidatke (dr. Nataše Pirc Musar) kam naj pošiljajo podpisane obrazce ne bi bila edina in da naj bi ministrstvo dopise poslalo za dve kandidatki. Pri tem poudarjamo, da je bilo to pojasnilo podano po številnih opozorilih na nezakonito in ustavno sporno zlorabo javnih oziroma državnih institucij zgolj v prid eni kandidatki, ki je zbirala podpise podpore predsedniški kandidaturi in s tem na diskriminatornost. Zanimivo pri tem pa je, da pa ni javno objavljenega podatka, podobno kot pri dr. Nataši Pirc Musar, za katero kandidatko naj bi šlo.

Dodatno, sukcesivno, po opozorilu na zgoraj navedenega sporno dejanje, naj bi z ministrstva posredovali še več navodil za zbiranje podpisov za posamezne kandidate, vendar o tem, kar je zanimivo in odpira številna vprašanja o transparentnosti postopkov, ni javno objavljenih podatkov:

- dne 5. 9. 2022, po tistem, ko je bil posredovan dopis Ministrstva za notranje zadeve 30. 8. 2022 in opozorjeno na kršitev nepristranskosti do ostalih kandidatov, naj bi v kratkem časovnem razmaku prišla navodila za zbiranje podpisov za tri kandidate.
- dne 7. 9. 2022 naj bi prišlo navodilo za zbiranje podpisov za enega kandidata.
- dne 13. 9. 2022 naj bi prišlo navodilo za zbiranje podpisov še za enega kandidata.

Po mnenju podpisnikov interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za zunanje zadeve navedeno še dodatno utrjuje kršitev nepristranskosti do ostalih kandidatov do ostalih kandidatov, ki za to možnost niso vedeli. Kar diskriminatornost ravnanja samo še utrjuje.

Iz medijev smo po opozorilu na sporno ravnanje izvedeli, da so pozivu sledili tudi na Ministrstvu za zunanje zadeve, ki je z elektronskim sporočilom – depešo, ki ni imela oznake, da gre za kakršnokoli diplomatsko komuniciranje, ni določala, kdo je lahko z njo seznanjen, zaprosilo vsa diplomatska konzularna predstavništva, naj na opaznem mestu objavijo naslov, na katerega lahko volivci pošiljajo podpise za kandidaturo dr. Nataše Pirc Musar za predsedniško kandidaturo. S tem je po mnenju podpisnikov predmetne interpelacije prišlo do zlorabe mreže diplomatsko konzularnih predstavništev Republike Slovenije zaradi selektivnega zbiranja podpisov podpore volivk in volivcev za podporo dr. Nataši Pirc Musar kot kandidatki za volitve predsednika Republike Slovenije, s čimer je ustvarjena neenakost pred zakonom.

Pri predmetni vsebini elektronskega sporočila – depeše Ministrstva za zunanje zadeve, ki je vezana na dopis Ministrstva za notranje zadeve številka 041-97/2022/9 (132-05), z dne 30. 8. 2022, in naslovom zadeve »Posredovanje naslova za prejemanje obrazcev podpore – dr. Nataša Pirc Musar« Državnemu zboru, ki je bilo naslovljeno vsem upravnim enotam v Republiki Sloveniji, Ministrstvu za zunanje zadeve - Konzularni sektor, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za pravosodje, Ministrstvu za zdravje in Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, s priloženim Zahtevkom Volilnega štaba dr. Nataše Pirc Musar, gre za vsebino, ki je javna in nima narave ne depeše ne tajnosti. Tudi sama narava njene vsebine ni takšna, da bi bila stopnjevana. Niti, da bi bila utemeljena njena stopnjevanost. Po mnenju podpisnikov predmetne interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za zunanje zadeve ge. Tanje Fajon je šlo pri naročilu ZKO (konzularnega sektorja MZZ) za zlorabo depešnega sistema v korist enega kandidatke. Vsebina dopisa, ki eno kandidatko, ki je zbirala podpisane obrazce podpore svoji kandidaturi postavilo v privilegiran položaj, je bila že večkrat objavljena. Kot taka tudi sama narava sporočila ni takšna, da bi bila utemeljeno stopnjevana s stopnjo tajnosti. Še več, takšno sporočilo predstavlja informacijo javnega značaja.

Zato gre z dopisom Ministrstva za notranje zadeve z dne 30. 8. 2022 in posledično pri posredovanju predmetnega elektronskega sporočila tudi za kršitev četrtega odstavka 153. člena Ustave Republike Slovenije, ki ureja usklajenost pravnih aktov: »Posamezni akti in dejanja državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil morajo temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu.«

Podpisniki predmetne interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za zunanje zadeve menimo, da gre pri tem, ko je Vlada Republike Slovenije v četrtek, 15. 9. 2022, sprejela predlog o odpoklicu veleposlanika v Združenih državah Amerike g. Toneta Kajzerja zaradi kršitve Zakona o zunanjih zadevah, domnevno zaradi zlorabe zaupnega depešnega sistema Ministrstva za zunanje zadeve, za nedopustno zlorabo državnih oziroma javnih institucij v politične namene in za kršitev Zakona o zunanjih zadevah, ker predsednik Republike Slovenije z namero vlade za sprejetje sklepa o njegovem odpoklicu ni bil predhodno seznanjen, kot to določa 17. člen Zakona o zunanjih zadevah. Ministrica za zunanje zadeve ga. Tanja Fajon je s tem, ko se ni posvetovala o odpoklicu s predsednikom Republike Slovenije neposredno kršila Zakon o zunanjih zadevah.

Prav tako opozarjamo, da bi morale Ministrstvo za zunanje zadeve zlorabo depešnega sistema jasno in nedvoumno dokazati. Po poročanju Siol.net (13. 9. 2022) naj bi Ministrstvo za zunanje zadeve prikrilo, da je bil veleposlanik poklican na zagovor. »Nikakor ne drži, da se na veleposlanika RS v ZDA izvajajo kakršni koli pritiski, da bi predčasno odstopil pred koncem svojega mandata. Drugih navedb medijev v ministrstvu za zunanje zadeve ne komentiramo,« so sporočili z Ministrstva za zunanje zadeve.

Predsednik Republike Slovenije je dne 20. 9. 2022 podpisal ukaz o odpoklicu veleposlanika Republike Slovenije v Združenih država Amerike g. Toneta Kajzerja in

sledil predlogu ministrstva za zunanje zadeve in Vlade Republike Slovenije. Ob tem je izrazil nezadovoljstvo, ker z namero Vlade Republike Slovenije za sprejetje sklepa o njegovem odpoklicu ni bil predhodno seznanjen, kot to določa 17. člen Zakona o zunanjih zadevah. Zavzel se je, da bi bil postopek odpoklica veleposlanika enak postopku imenovanja.

V postopku imenovanja veleposlanika je določeno, da minister za zunanje zadeve predsednika republike seznanj s predlogom, ki ga namerava poslati vladi, predsednik republike pa podpiše izjavo, da se je minister z njim posvetoval. Takega dokumenta v primeru odpoklica praksa odpoklica ne pozna.

Toda vse do zadnjega, odpoklica veleposlanika g. Toneta Kajzerja so kljub temu, da predsednik republike ni podpisal izjave o seznanitvi, o tem potekala ustrezna posvetovanja, kot to določa 17. člen Zakona o zunanjih zadevah.

Predsednik Republike Slovenije g. Borut Pahor je opozoril, da bi bilo poslej primerno, da predsednik republike podpiše izjavo tudi v primeru odpoklica veleposlanika, še preden odločitev o tem sprejme Vlada Republike Slovenije.

Pri tem je Predsednik Republike Slovenije g. Borut Pahor poudaril, da ne gre samo za formalnosti, temveč za takšno ureditev postopka, ki bi omogočala predsedniku republike, da ministrstvo in vlado seznanj s svojim stališčem, še preden o tem odloča vlada. Obenem je opozoril tudi na to, da gre tudi za vprašanje sorazmernosti ukrepa. Predsednik Republike Slovenije g. Borut Pahor meni, da je šlo pri odločitvi za odpoklic veleposlanika g. Toneta Kajzerja za nesorazmeren ukrep, saj kršitev predpisa ni imela neposrednega škodljivega vpliva za slovenske zunanje-politične interese.

Po mnenju podpisnikov interpelacije je šlo pri navedenem za očitno in nesporno zlorabo javnih institucij v politične namene.

Ob tem opozarjamo na časovno sosledje in poročanje glede dogajanja preiskave suma zlorabe z dokumenti ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve, ki jih uporablja v komunikaciji med uslužbenci po mreži diplomatsko konzularnih predstavništev, pritiskov na veleposlanika Republike Slovenije v Združenih državah Amerike ter predloga njegovega odpoklica. Glede navedenega velja izpostaviti poročanje Siola, iz katerega je razvidno, da so z Ministrstva za zunanje zadeve dne 12. 9. 2022, ko so preverjali neuradne informacije, da naj bi Marti Kos predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Robert Golob ponudil položaj veleposlanice v Združenih državah Amerike, če se umakne iz tekme za predsednico Republike Slovenije, prejeli informacijo, da »Nikakor ne drži, da se na veleposlanika RS v ZDA izvajajo kakršni koli pritiski, da bi predčasno odstopil pred koncem svojega mandata. Drugih navedb medijev v ministrstvu za zunanje zadeve ne komentiramo.«. Da na veleposlanika ne pritiskajo, so odgovorili v istem času, ko so veleposlanika g. Toneta Kajzerja poklicali na zagovor pri generalni sekretarki Ministrstva za zunanje zadeve. S primerom je bil seznanjen tudi predsednik vlade, poročalo Delo. Ta naj bi ge. Tanji Fajon, ministrici za zunanje zadeve, naročil, da v primeru dokazane zlorabe sproži postopek odpoklica veleposlanika – kar pomeni, da so bili na Ministrstvu za zunanje zadeve obveščeni o dogajanju. Informacija, zaradi katere so sprožil postopek proti veleposlaniku, bi morala biti javna. O tej pravici bi morali biti obveščeni vsi kandidati, sicer predsedniške volitve, ki so pred nami, ne bodo pregledne, poštene.

Glede na navedeno se ni mogoče znebiti vtisa, da je edini razlog predloga Ministrstva za zunanje zadeve, ki ga vodi ministrica ga. Tanja Fajon, za odpoklic veleposlanika g. Toneta Kajzerja politično motiviran. K temu napeljuje zgoraj navedeno časovno sosledje in tudi hitrost postopka, kot ga je izvedlo Ministrstvo za zunanje zadeve brez jasne in nedvoumne ugotovitve dejanskega stanja. Ob tem ponovno opozarjamo, da

gre samo za prepis dopisa Ministrstva za notranje zadeve in po vsebini predstavlja tudi informacijo javnega značaja.

Zaskrbljujoča ob tem so številna vprašanja, ki odpirajo politično motivirano dimenzijo in zlorabo ministrstva v politične namene. Ali je bil izveden postopek preiskave suma oziroma ugotavljanja odgovornosti kršitve morebitne zlorabe z dokumenti ministrstva, ki jih uporablja v komunikaciji med uslužbenci po mreži, ki obsega okoli 60 diplomatsko-konzularnih predstavništev, dokazni standardi, dokazni postopek z dokazno oceno v celoti, okoliščine ob tem ali je predlog za odpoklic sorazmeren ukrep, ali so nastale škodljive posledice, ali so te neznatne? Gre za vprašanja, ki se v konkretnem primeru zastavljajo. Zastavlja se vprašanje dokaznega standarda vladavine prava. Zgoraj omenjeno depešo je lahko slikalo veliko oseb, zaposlenih na Ministrstvu za zunanje zadeve, ki imajo dostop do depešnega sistema. Tudi sama ministrica za zunanje zadeve ga. Tanja Fajon je med njimi.

Očitno se je želelo z odpoklicem veleposlanika g. Toneta Kajzerja pohiteti. Velja za odličnega kariernega diplomata z bogatimi izkušnjami. Slovenija bo morala od Združenih držav Amerike tudi dobiti agreman. Kako je bil ob tem tudi upoštevan veljavni 17.a člen Zakona o zunanjih zadevah? Neposredno je bil kršen 17. člen Zakona o zunanjih zadevah, ker predsednik republike ni podpisal izjave o seznanitvi, niti niso o tem potekala ustrezna posvetovanja, kot to določa 17. člen Zakona o zunanjih zadevah. Obenem je šlo pri odločitvi za odpoklic veleposlanika g. Toneta Kajzerja za nesorazmeren ukrep, saj kršitev predpisa ni imela neposrednega škodljivega vpliva za slovenske zunanjepolitične interese. Na oboje, kot že navedeno, dne 21. 9. 2022 opozoril predsednik Republike Slovenije g. Borut Pahor.

»Država načeloma lahko šefa lastne diplomatske ali konzularne misije ali katerega drugega člana osebja misije kadarkoli odpokliče. Odpoklic ne sme biti arbitraren ali v nasprotju s kriteriji in proceduro, kot je določena v zakonih države pošiljateljice. Vendar, šef misije (in osebje) v tujini izvaja zunanjo politiko države pošiljateljice in lastno državo predstavlja. Zato mora biti za odpoklic, t.j. premestitev v notranjo službo v državi, v ministrstvo ali na kako drugo diplomatsko mesto najbolj merodajen interes države.« (dr. Ernest Petrič, Zunanja politika, 2010, str. 316).

Pri depeši, ki se navezuje na posredovanje naslova za prejemanje obrazcev podpore za predsedniško kandidato dr. Nataše Pirc Musar, ki je bil že objavljen v Republiki Sloveniji, kjer tudi ni razvidno, da bi bil označena s stopnjo tajnosti, po mnenju podpisnikov predmetne interpelacije ne gre za dokument, ki bi bil po vsebini 45.a člena Zakona o zunanjih zadevah namenjen izvajanju zunanje politike Republike Slovenije.

Zato bi bilo pri tem smotrno tudi odgovoriti na vprašanje sorazmernosti, saj se je s tem opozorilo na kršitev pravice, o kateri bi morali biti obveščeni vsi kandidati, ki so zbirali podpise podpore volivk in volivcev za kandidato predsednika Republike Slovenije. Zanimivo pri tem, kako sedaj predstavniki oziroma vidni predstavniki trenutne koalicije pozabljajo na primer Washingtonske depeše (december 2007), ko so prejeli strogo zaupne občutljive depeše, ki pa so se navezovali na vprašanje izvajanja zunanje politike. Na to je v svojem odprtem pismu predsedniku Republike Slovenije g. Borutu Pahorju opozoril tudi nekdanji dolgoletni zunanji minister in veleposlanik Republike Slovenije v Združenih državah Amerike dr. Dimitrij Rupel dne 18. 9. 2022, kjer je tudi spomnil na primer dejanske »washingtonske« depeše, ki jo je »v božičnem času leta 2007, na predvečer slovenskega predsedovanja EU, podpisal tedanji veleposlanik v ZDA in zdajšnji državni sekretar na MZZ Samuel Žbogar. Ta depeša, ki bi zaradi svoje vsebine vsekakor morala biti označena kot "zaupna", je vsebovala ameriško prošnjo, naj Slovenija čim prej, morda celo prva prizna neodvisnost Kosova. Nekateri protiameriški in prosrbski diplomati z MZZ so poskrbeli, da je bila ta depeša objavljena hkrati v ljubljanskem Dnevniku in v vseh srbskih medijih, nakar je, kot smo lahko videli,

razjarjena protikosovska množica razdejala slovensko veleposlaništvo v Beogradu. Z generalnim sekretarjem MZZ sva želela razkriti povzročitelja tega zlonamernega ravnanja in velike materialne škode, do katere je zaradi tega prišlo, a nama je to preprečila tedanja informacijska pooblaščenka in aktualna kandidatka za Tvojo naslednico, za povrh pa vsakemu od naju naložila še plačilo kazni v višini 1.660 evrov, ki sva jo tudi poravnala. Gospa Nataša Pirc Musar je bolj kot državni interes varovala zasebnost storilca protizakonitega dejanja, kar samo po sebi ni najboljša popotnica za predsedniško kandidato. Kajzerjevo ravnanje primerjati s kriminalnim dejanjem leta 2007 pa je blasfemično. Toda to ni vse.«

Podpisniki predmetne interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za zunanje zadeve ge. Tanje Fajon dodajamo, da g. Tone Kajzer niti za trenutek ni ogrozil varnosti slovenskega depešnega sistema oziroma diplomatske komunikacije, saj v depeši ni bilo popolnoma nič novega v primerjavi z že navedenim dopisom Ministrstva za notranje zadeve z dne 30. 8. 2022, ki je tudi informacija javnega značaja. Poudarjamo, da navedena depeša pravzaprav sploh ni bila diplomatska depeša, ampak zgolj dobesedni povzetek dopisa Ministrstva za notranje zadeve, ki je bil pred tem, kot že zgoraj navedeno, posredovan in je krožil po ministrstvih, vseh slovenskih upravnih enotah in drugih javnih ustanovah. Pri navedeni zadevi je šlo predvsem za opozorilo, skrajno problematično, obsojanja vredno, neprikrito in splošno znano dejstvo v zvezi z uporabo državnih ustanov za politično propagando ene same predsedniške kandidatke, pri čemer je ta kandidatka nekaj let nazaj – dejansko, *via facti* – zagovarjala neomejeno in neovirano uporabo depešnega sistema Ministrstva za zunanje zadeve za rušenje ugleda in povzročanje nepopravljive škode Republiki Sloveniji. Veleposlanik g. Tone Kajzer je pri tem dejansko opozoril na omenjeno nezakonito ravnanje.

Na vprašanje ustavnosti in zakonitosti že zgoraj navedenega dopisa Ministrstva za notranje zadeve z dne 30. 8. 2022 in posledično elektronskega sporočila Ministrstva za zunanje zadeve je v svojem mnenju opozoril tudi prof. dr. Peter Jambrek:

»Noben splošni ali področni zakon ali zakoniti predpis ne daje pooblastila MNZ, da sprejema akte ali izvaja dejanja, kakršna je sprejelo in izvedlo 30. 8. 2022. Nataša Pirc Musar ni imela pravice zahtevati od MNZ izvedbe dejanja in sprejema akta, kakršnega je MNZ sprejelo istega dne, ko je prejelo zaprosilo, ker MNZ za tako dejanje in akt ni imelo zakonitega temelja. Relevantni Zakon o volilni in referendumski kampanji, Zakon o volitvah predsednika republike, Zakon o volitvah v Državni zbor in Zakon o političnih strankah ne urejajo, niti ne omenjajo volilnega opravila, kakršnega je dne 30. 8. izvedlo MNZ na zahtevo volilnega štaba kandidatke za predsedniške volitve ge. Nataše Pirc Musar. Zato je potrebno ugotoviti, da sta bila dejanje in akt Ministrstva za notranje zadeve nezakonita in protiustavna.

MNZ se sklicuje na »pravni temelj« upravne prakse. Tudi če je slednja obstajala, ni temeljila na zakonu ali na zakonitem predpisu, bila je (tudi v preteklosti) nezakonita in protiustavna. Po pridobljenih informacijah pa nekdanja upravna praksa – čeprav nezakonita in protiustavna – ni bila diskriminatorna (tako kot aktualna praksa MNZ) – ker so državni organi izvajali relevantna dejanja in sprejemali ustrezne akte za vse predsedniške kandidate sočasno.

Nadalje ministrica Bobnarjeva ocenjuje, da naj bi bili relevantni zakoni podnormirani, ker ne urejajo zakonitega temelja volilnega opravila, ki ga je izvedlo MNZ. »Podnormiranost« je pravni nesmisel – izraža zgolj mnenje določene osebe ali organa, da naj bi zakon urejal nekaj, česar ne ureja. Ampak ker je *lex dura sed lex*, mora organ, v tem primeru MNZ, spoštovati zakon, kakršen je uveljavljen. Tudi ministrstva ne ekskulpira navedba, da že pripravlja dopolnilo zakona, ki naj bi – za naprej, ne pa za sedaj in za nazaj – uredil zakonski temelj za dejanje in akt, ki ga je že izvedlo MNZ brez pravnega temelja. Z navedbo o podnormiranosti in o pripravah za dopolnilo

veljavnega zakona MNZ izrecno samo priznava, da za relevantna dejanja in akte ni imelo veljavne pravne podlage.

Zgoraj je naveden ključni argument nezakonitosti in protiuustavnosti že izvedenega akta in dejanja MNZ. Pa tudi če bi imelo dejanje in akt zakonito podlago (ki je ni imelo), bi bilo protiustavno zaradi arbitrarnosti in diskriminatornosti. Dne 30. 8. 2022 sprejeti akt in izvedena dejanja so bila ob njihovem sprejemu oziroma izvedbi diskriminatorna in zato protiustavna (14. člen Ustave RS – enakost pred zakonom) – ne glede na poznejši poskus pokritja diskriminatornosti z enako nezakonitim aktom in dejanjem v korist dveh drugih kandidatov (vsi ostali so ostali diskriminirani).«

Predlagatelji predmetne interpelacije dodatno pojasnjujemo, da ima veleposlanik g. Tone Kajzer, ki je bil odpoklican, karierni diplomat, dolgoletne diplomatske izkušnje, kar je razvidno iz javnih informacij in objav, z namenom krepitev gospodarskega, tehnološkega in investicijskega sodelovanja. »Lahko samo rečem, kar je razvidno iz javnih informacij in objav, da delam pošteno in profesionalno kot slovenski diplomat že več kot 25 let. V sedanji vlogi ambasadorja se po najboljših močeh trudim za poglobitev partnerstva in zavezništva med Slovenijo in ZDA. V tem smislu sem ponosen, da se je poglobil strateški dialog med državama in da se je okrepilo zavezništvo. Obenem me veseli, da se krepi gospodarsko, tehnološko in investicijsko sodelovanje ter da smo v zadnjem času še okrepili sodelovanje tako z administracijo kot kongresom in senatom, kjer zelo proaktivno deluje senatorka slovenskih korenin Amy Klobuchar kot soproedsedujoča skupini prijateljstva med Slovenijo in ZDA,« je komentiral g. Tone Kajzer. Sedanji odlični odnosi Združenih držav Amerike in njegovi dobri stiki nekemu niso bili všeč, zato so tudi očitno zato nerazumno hiteli s predlogom odpoklica g. Toneta Kajzerja. Ki je predvsem arbitrarna, kar ne bo pozitivno vplivalo na mednarodni ugled Slovenije in odnose z Združenimi državami Amerike. S tem so predvsem škodovali odnosom med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike ter mednarodnemu ugledu Republike Slovenije.

V nadaljevanju predlagatelji predmetne interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za zunanje zadeve ge. Tanje Fajon poudarjamo, da glede na vsebino tudi ne gre za podatek, ki bi bil tako pomemben za področje zunanje politike, da bi bil oziroma moral biti stopnjevan, in bi z njegovim razkritjem nepoklicani osebi nastale, ali bi očitno lahko nastale, škodljive posledice za varnost države ali za njene politične ali gospodarske koristi in se nanaša na zunanje zadeve (glede na smiselno uporabo 5. člena Zakona o tajnih podatkih).

Zadeve bi morale biti pred kakršno odločitvijo nedvoumno in ustrezno pojasnjene, z nerazumnim hitenjem se Republiko Sloveniji lahko naredi samo nepopravljiva škoda, ki bo imela negativne posledice na področju zunanje politike in odnosi z Združenimi državami Amerike, kar je najbolj pomembno. Pri predlogu za odpoklic, je zaradi varovanja interesov Republike Slovenije in njenega mednarodnega ugleda, potrebno postopati še toliko bolj skrbno, da ne pride do nepopravljive škode, da ne bo oteževalo dela in škodilo odnosom med državama. Pri tem se tudi ne sme ravnati arbitrarno in politično motivirano. Predvsem pa bi bilo potrebno skladno s 17. členom Zakona o zunanjih zadevah o nameri vlade za sprejem sklepa o odpoklicu predhodno seznaniti predsednika Republike Slovenije, ki je skladno s 107. členom Ustave Republike Slovenije pristojen, da postavlja in odpoklicuje veleposlanike in poslanike republike in sprejema poverilna pisma tujih diplomatskih predstavnikov.

Podpisniki interpelacije o delu odgovornosti ministrice za zunanje zadeve ge. Tanje Fajon poudarjamo, da je glede na hitrost in časovno sosledje postopek s predlogom za odpoklic veleposlanika g. Toneta Kajzerja politično motiviran, saj je v ospredju predvsem vprašanje selektivnega zbiranja podpisov podpore volivk in volivcev za podporo kandidatki za volitve predsednika Republike Slovenije, s čimer je ustvarjena

neenakost pred zakonom. Obžalujemo, da je pri tem zlorabljeno Ministrstvo za zunanje zadeve, ki bi moralo skrbeti za izvajanje zunanje politike, gospodarsko, tehnološko, varnostno in investicijsko sodelovanje v korist Republike Slovenije.

S tem je prišlo do resnega omajanja zaupanja v delo ministrice. S tako omajano kredibilnostjo ministrice bi njeno nadaljnje delo ves čas ostalo pod stalnim dvomom. Takšno postopanje v tem primeru je namreč nemogoče oceniti drugače kot nepregledno, politično motivirano, v krnitev mednarodnega ugleda Republike Slovenije tudi v primeru volilnih postopkov za predsednika republike in ustvarjanja neenakosti pri tem.

Ga. Tanja Fajon je bila 1. 9. 2022 imenovana za ministrico za zunanje zadeve. V skladu s 114. členom Ustave Republike Slovenije in 17. členom Zakona o Vladi Republike Slovenije je odgovorna za delo svojega ministrstva, to je za odločitve pri vodenju ministrstva, kakor tudi za opustitev ukrepov, ki bi jih morala sprejeti. Zakon o državni upravi določa delovna področja ministrstev, pri čemer za Ministrstvo za zunanje zadeve med drugim določa tudi naloge na področju zunanjih zadev države.

Zaključek

Odgovornost ministrice za zunanje zadeve je glede na navedena dejstva subjektivna in objektivna. V skladu s 114. členom Ustave Republike Slovenije je vsaka ministrica, vsak minister odgovoren za delo svojega ministrstva. Subjektivna odgovornost se nanaša na pristojnosti in naloge, ki jih izvršuje kot ministrica in je odvisna od njene konkretne odločitve, da nekaj stori ali pa dolžno ravnanje opusti. Ministrica oziroma minister na podlagi 16. člena Zakona o državni upravi vodi in predstavlja ministrstvo ter izdaja predpise in druge akte v skladu z zakonom ter sprejema druge odločitve iz pristojnosti ministrstva.

Poleg subjektivne odgovornosti je minister po slovenskem ustavnem sistemu odgovoren tudi objektivno, kar je obrazloženo že v besedilu. Nesporno je, da je objektivna odgovornost v »politični sferi dejansko nepogrešljiva, kajti v kompleksnih organizacijskih okvirih političnih institucij ter v okviru velike politične dinamike sodobne družbe, je pogosto nemogoče v zadostni meri ugotoviti vse vzročne povezave in stopnje morebitnega krivdnega ravnanja različnih subjektov v okviru državnih organov ter diferencirano uveljavljati politično odgovornost.«. (dr. Miro Cerar, Objektivna politična odgovornost ministra, Teorija in praksa 6/1998, str. 1069 – 1075).

Ministrica za zunanje zadeve ga. Tanja Fajon je ob imenovanju prisegla, da bo spoštovala ustavni red, da bo ravnala po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi delovala za blaginjo Slovenije.

Zgoraj opisana ravnanja ministrice za zunanje zadeve ge. Tanje Fajon, od katere javnost upravičeno pričakuje:

- da bo v okviru svojih pooblastil skrbela za ugled funkcije, ki jo opravlja;
- da bo v okviru svoje funkcije in pooblastil spoštovala zakonodajo Republike Slovenije in ne ustvarjala neenakosti pred zakonom;
- da bo v okviru svoje funkcije in pooblastil varovala interese Republike Slovenije in skrbela za njen mednarodni ugled.

pomenijo, da ga. Tanja Fajon ni primerna za vodenje Ministrstva za zunanje zadeve.

Na osnovi predstavljenih dejstev vlagatelji interpelacije menimo, da je pri ministrici za zunanje zadeve ge. Tanji Fajon:

1. podana odgovornost zaradi zlorabe diplomatsko konzularnih predstavništev Republike Slovenije za selektivno zbiranje podpisov podpore volivk in volivcev za podporo kandidatki za volitve predsednika Republike Slovenije, s čimer je ustvarjena neenakost pred zakonom, ter kršitev 17. člena Zakona o zunanjih zadevah, ker se z namero o odpoklicu ni predhodno seznanilo predsednika Republike Slovenije, kar ima za posledico izgubljeno zaupanje v institucije pravne države in zaradi dejanj pri izvrševanju politične funkcije, ki imajo za posledico izgubljeno zaupanje v funkcijo ministrice na področju zunanjih zadev.

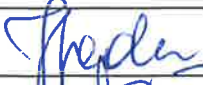
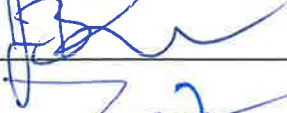

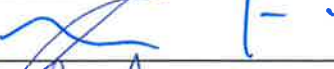

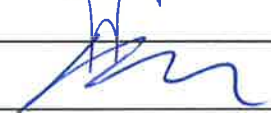

Izhajajoč iz gornjih razlogov in dejstev vlagatelji interpelacije predlagamo Državnemu zboru RS, da po opravljeni razpravi izreče nezaupnico ge. Tanji Fajon in jo s tem razreši s funkcije ministrice za zunanje zadeve.

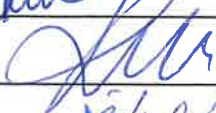

Priloga:

- podpisi poslank in poslancev:

- Jelka Godec
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Zvonko Černač
- Mag. Karmen Furman
- Rado Gladek
- Mag. Branko Grims
- Alenka Helbl
- Andrej Hoivik
- Eva Irgl
- Janez (Ivan) Janša
- Jožef Jelen
- Alenka Jeraj
- Mag. Dejan Kaloh
- Franci Kepa
- Danijel Krivec
- Jožef Lenart
- Suzana Lep Šimenko
- Tomaž Lisec
- Janez Magyar
- Žan Mahnič
- Zoran Mojšker
- Bojan Podkrajšek
- Franc Rosec
- Anton Šturbej
- Jože Tanko

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV SDS

IME IN PRIIMEK	PODPIS
JELKA GODEC	
ANJA BAH ŽIBERT	
FRANC BREZNIK	
ZVONKO ČERNAČ	
MAG. KARMEN FURMAN	
RADO GLADEK	
MAG. BRANKO GRIMS	
ALENKA HELBL	
ANDREJ HOIVIK	
EVA IRGL	
JANEZ (IVAN) JANŠA	
JOŽEF JELEN	
ALENKA JERAJ	
MAG. DEJAN KALOH	
FRANCI KEPA	
DANIJEL KRIVEC	
JOŽEF LENART	
SUZANA LEP ŠIMENKO	
TOMAŽ LISEC	
DR. ANŽE LOGAR	
JANEZ MAGYAR	
ŽAN MAHNIČ	

IME IN PRIIMEK	PODPIS
ZORAN MOJŠKERC	
BOJAN PODKRAJŠEK	
FRANC ROSEC	
ANTON ŠTURBEJ	
JOŽE TANKO	